

Sygn. akt I KO 4/21

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 26 lutego 2021 r.

na posiedzeniu

w sprawie P. G. skazanego za czyn z art. 286 § 1 k.k. i in.

kwestii przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt II AKa (...)

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w O.

z dnia 22 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Okręgowy w O. oskarżonego P. G. uznał za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu, którym wyczerpał dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to przestępstwo, na podstawie art. 294 § 1 k.k., wymierzył mu karę roku i ośmiu miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 46 § 1 k.k. nałożył na oskarżonego obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłacenie do rąk R. T. kwoty 385 000 zł. Wyrok zawiera także rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Wyrok ten został zaskarżony apelacją przez obrońcę oskarżonego.

Wyrokiem z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt II AKa (...), Sąd Apelacyjny w (...) utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu.

W dniu 21 stycznia 2021 r. (data wpływu do Sądu Okręgowego w O.) P. G. złożył osobiście sporządzony wniosek o wznowienie postępowania zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]. z dnia 10 lipca 2019 r., sygn. akt II AKa (...) utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 22 listopada 2018 r., sygn. akt II K (...). We wniosku skazany wskazał, że podczas uczestnictwa w warsztatach prowadzonych przez G. F. (nazwisko rodowe K.) rozpoznał w tej osobie kontrahenta, który na potrzeby swojej działalności gospodarczej użytkował należący do niego samochód marki F.. W rozmowie dowiedział się, że ww. osoba „współpracowała w zakresie wypożyczenia pojazdów „premium” od A. Ł. oraz T. Ł., który był zawnioskowany w postępowaniu przygotowawczym jako osoba, która posiada istotną wiedzę na temat G.. jako osobowe źródło dowodowe”, a na żadnym etapie postępowania nie został przesłuchany. Sąd I i II instancji nie podjął inicjatywy dowodowej z urzędu, pozostając na próbie wezwania T. Ł. przez Policję. Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o wznowienie postępowania z uwagi na ujawnienie się nowych okoliczności nieznanych przedtem sądowi. W dalszej części pisma wskazał, że organy orzekające w tej sprawie powinny opierać się na opinii biegłych czego nie uczyniły. Dodał, że po wznowieniu postępowania sąd będzie władny odebrać zeznania od G. F. na temat wątpliwości dotyczących legalności samochodu N..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Złożony przez skazanego wniosek o wznowienie postępowania nie mógł zostać przyjęty.

Zgodnie bowiem z art. 545 § 3 k.p.k., sąd orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2 art. 545 k.p.k. (czyli prokuratora, adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do tego samego sądu orzekającego w składzie trzech sędziów.

Pod pojęciem „oczywistej bezzasadności wniosku” należy rozumieć (poza sytuacją wymienioną wprost w powołanym przepisie, a związaną ze swoistym stanem „rei iudicatae”) takie przypadki, w których w rzeczonym wniosku, jako przyczynę wznowienia postępowania wskazano okoliczność niemieszczącą się w

ustawowych podstawach wznowienia postępowania, albo też w ogóle nie podano żadnych podstaw wznowienia. Oczywiście bezzasadny jest również wniosek, w którym co prawda formalnie odwołano się do wskazanej w kodeksie postępowania karnego podstawy wznowieniowej, ale nie wyeksponowano konkretnych okoliczności przemawiających za wznowieniem postępowania albo przywołano okoliczności, które w powołanej podstawie wznowieniowej ewidentnie się nie mieszczą. Z ostatnio opisaną sytuacją mieliśmy do czynienia w przedmiotowej sprawie.

Autor wniosku choć odwołał się do podstawy wznowieniowej, którą określił mianem „nowych faktów i dowodów”, nie wykazał, by ww. podstawa rzeczywiście zaistniała w przedmiotowej sprawie. Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. *postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się m.in. wtedy, gdy po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że:*

- a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze,*
- b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary.*

Po zmianach wprowadzonych do kodeksu postępowania karnego, które weszły w życie w dniu 1.07.2015 r., nowe fakty lub dowody stanowiące podstawę wznowienia muszą być uprzednio nieznanne, nie tylko sądowi, ale również stronie. Oznacza to, że wnioskodawca, który powołuje się na ww. podstawę zobowiązany jest wskazać, że owe fakty lub dowody nie były znane ani jemu ani sądowi przed datą uprawomocnienia się orzeczenia. Trzeba także pamiętać, że wznowienie w oparciu o ww. podstawę może nastąpić tylko wówczas, gdy treść nowego dowodu lub faktu, konfrontowana z pozostałym materiałem, który był podstawą dowodową kwestionowanego rozstrzygnięcia, stwarza przypuszczenie, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze albo też skazano go za czyn zagrożony karą surowszą niż kara grożąca za czyn, który w rzeczywistości popełnił, lub wprawdzie czyn właściwie zakwalifikowano, ale wadliwie przyjęto istnienie okoliczności zobowiązującej do nadzwyczajnego zaostrzenia kary lub też wadliwie nie uwzględniono, iż istniała okoliczność obligująca do nadzwyczajnego złagodzenia kary. W przypadku powoływania się na ww. podstawę, skazany obarczony jest nadto ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, a to z uwagi na fakt, że prawomocnym wyrokiem skazującym zostało przecież obalone domniemanie

niewinności. Nie wystarczy zatem samo powoływanie się przez autora wniosku na nowy fakt czy dowód, ale powinien on przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny świadczący o błędności skazania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07). Postępowanie wznowieniowe nie służy prowadzeniu na nowo kontroli ustaleń i ocen prawnych dokonanych w toku zwykłego toku instancji. Uruchomienie tego postępowania może nastąpić tylko w wypadku przedstawienia sądowi konkretnych i poddających się weryfikacji faktów oraz dowodów potwierdzających, że dotychczasowe rozstrzygnięcie było błędne, a postępowanie powinno zostać ponowione (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2020 r., V KZ 55/20). Nowe fakty lub dowody, aby stały się podstawą wznowienia, muszą zatem wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo błędności prawomocnego wyroku, a więc na realną możliwość uniewinnienia skazanego w ponownym postępowaniu lub skazania go za inne, łagodniej zagrożone przestępstwo. Innymi słowy muszą w sposób wiarygodny podważać ustalenia faktyczne przyjęte w prawomocnie zakończonym postępowaniu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2014 r., III KO 20/14).

Takich dowodów skazany w sposób oczywisty nie przedstawił.

Osoba T. Ł. była znana zarówno organom procesowym, jak i skazanemu, który nie tylko nie wnosił o jego przesłuchanie, ale złożył oświadczenie o treści wskazującej, że ww. nie ma żadnej wiedzy na temat okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu. Wskazał wszak: „ja w tym czasie byłem prezesem zarządu i prowadziłem ją sam. T. Ł. jest ówczesnym prezesem spółki, był członkiem zarządu, ale nie brał czynnego udziału w spółce” (k. 319). Oświadczenie to jest więc wręcz jaskrawo sprzeczne z treścią wniosku, w którym skarżący przedstawia ww. jako osobę, która posiada istotną wiedzę na temat N. G[...].

Ogólnikowy przekaz zawarty we wniosku, ani dołączone do niego dokumenty, nie dają również podstaw do stwierdzenia, że zeznania świadka G. F. mogą stanowić dowód wskazujący na wysokie prawdopodobieństwo błędności zaskarżonego wyroku.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, kierując się treścią art. 545 § 3 k.p.k., odmówił przyjęcia osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania, bez podjęcia działań zmierzających do usunięcia braków formalnych, z uwagi na jego oczywistą bezzasadność.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

